

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 463/2011-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. decembra 2011 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. M. T., B., zastúpeného Advokátskou kanceláriou I., s. r. o., B., konajúcou prostredníctvom konateľa a advokáta JUDr. I. S., PhD., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 81/2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. M. T. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. novembra 2011 doručená sťažnosť JUDr. M. T., B. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného Advokátskou kanceláriou I., s. r. o., B., konajúcou prostredníctvom konateľa a advokáta JUDr. Ivana Syrového, PhD., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na

prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 81/2008 (ďalej len „napadnuté konanie“).

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ vystupuje v napadnutom konaní v postavení žalovaného ako zamestnávateľa, ktorého žaluje bývalá zamestnankyňa Ing. Ľ. S. (ďalej len „žalobkyňa“) o mzdové nároky za obdobie trvania jej pracovného pomeru, pričom moment skončenia pracovného pomeru medzi sťažovateľom a jeho bývalou zamestnankyňou bol určený rozsudkom okresného súdu sp. zn. 7 C 56/2004 z 27. marca 2006 (právoplatným 24. januára 2008). Konanie o mzdových nárokoch bolo vylúčené na samostatné konanie vedené pod sp. zn. 7 C 81/2008 na základe protinávrhu podaného žalobkyňou.

Podľa názoru sťažovateľa okresný súd v napadnutom konaní *„mohol vychádzať z výsledkov vykonaného dokazovania v konaní 7 C 56/2004, čo sa aj stalo, napriek tomu súd duplicitne vykonával a opakoval úkony z pôvodného konania.*

Okresný súd Bratislava III vo veci aj rozhodol dňa 20. 4. 2009 tak, že návrh Ing. S. v celosti zamietol a sťažovateľovi priznal náhradu trov konania, no na odvolanie krajský súd napadnutý rozsudok uznesením 9 Co 341/2009 z 4. 11. 2010 zrušil a vec v celosti vrátil na ďalšie konanie. V konaní odvolací súd vytkol prvostupňovému súdu, že tento nerozlíšil medzi samostatnými nárokmi, ktoré sa v konaní uplatňovali (náhrada mzdy, dovolenka, mzda), pričom vyslovil svoj právny názor na jednotlivé nároky.

Následne okresný súd vo veci vytýčil viacero pojednávanií ale bez toho, že by došlo k rozhodnutiu vo veci, čo nemožno akceptovať:

- na pojednávanií 30. 3. 2011 predniesli strany svoje stanoviská, súd pojednávanie odročil a pritom už vtedy neexistoval žiaden dôvod na odročenie pojednávania a nie je ani uvedený v zápisnici z pojednávania, čo potvrdil aj predseda okresného súdu pri vybavovaní sťažnosti,

- pojednávanie vytýčené na 18. 4. 2011 bolo odročené z dôvodu čerpania riadnej dovolenky sudcu. Tu podľa názoru sťažovateľa zas dochádza k prieťahom, keď súd vytýči pojednávanie na deň, keď čerpá dovolenku,

- 1. 6. 2011 súd odročil pojednávanie z dôvodu PN zákonného sudcu, čo samozrejme je ospravedlniteľný dôvod na odročenie pojednávania,

- 5. 9. 2011 sa pojednávalo, súd opakovane vykonal výsluch navrhovateľky, s tým, že predvolá odporcu,

- 10. 10. 2011 sa pojednávalo, dostavil sa aj odporca, nakoľko súd ho predvolal, no súd odporcu ani nevypočul a odročil pojednávanie, nakoľko navrhovateľka oznámila súdu, že ešte predloží súdu listinný dôkaz, ktorý má k dispozícii od roku 2004 a do momentu pojednávania ho ešte nepredložila. Súd návrhu na odročenie vyhovel a pojednávanie zas odročil. Z uvedeného bolo zrejmé, že odročenie pojednávania dňa 5. 9. 2011 bolo zbytočné, súd to odročil z dôvodu, že predvolá odporcu, no na najbližšom pojednávaní už nežiadal odporcu vypočuť.“.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že okresný súd svojím postupom v napadnutom konaní spôsobuje zbytočné prieťahy v konaní, keď nariadené pojednávania odročuje bez relevantného dôvodu, resp. na účely predloženia dôkazu, ktorý účastník konania mal dlhodobo k dispozícii a nepredložil ho, ako aj duplicitným dokazovaním, ktoré už raz bolo vykonané v konaní tých istých účastníkov v opačnom procesnom postavení vedenom pod sp. zn. 7 C 56/2004.

Poukazujúc na ustálenú judikatúru ústavného súdu aplikovanú pri posudzovaní zbytočných prieťahov v konaní sťažovateľ uviedol, že podľa jeho názoru v danom prípade nejde o zložité konanie a tiež jeho správanie ako účastníka konania v postavení žalovaného počas celého trvania napadnutého konania možno hodnotiť ako aktívne a súčinné. Jediným dôvodom vzniku zbytočných prieťahov je tak neefektívny postup okresného súdu.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že podal predsedovi okresného súdu sťažnosť na prieťahy v konaní podľa príslušných ustanovení zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. V odpovedi sp. zn.

Spr 2067/2011 z 20. októbra 2011 predseda okresného súdu kvalifikoval jeho sťažnosť ako nedôvodnú.

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd prijal jeho sťažnosť na konanie a následne takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľa na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo porušené postupom Okresného súdu Bratislava III, pod sp. zn. 7 C 81/2008.

Ústavný súd prikazuje Okresnému súdu Bratislava III, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 7C 81/2008 konal bez zbytočných prietahov v súlade s ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku.

Ústavný súd priznáva každému sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie v sume 5.000 €. Okresnému súdu Bratislava III ukladá povinnosť vyplatiť sťažovateľovi finančné zadosťučinenie a uhradiť trovy právneho zastúpenia do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu tohto základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 7/00, III. ÚS 100/01, III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06).

Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na konanie bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných prieťahoch (II. ÚS 92/05).

Dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako zjavne neopodstatnenej je aj zistenie, že sa postup všeobecného súdu nevyznačoval takými významnými prieťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prieťahy (I. ÚS 27/02, I. ÚS 197/03, I. ÚS 38/04).

Predmetom sťažnosti sťažovateľa pred ústavným súdom je namietané porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 81/2008.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98).

Ústavný súd pri posudzovaní s'ťažnosti s'ťažovateľa a rozhodovaní o nej vychádzal z týchto zistení:

1. pôvodné konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. 7 C 56/2004, ktorého predmetom bolo ustálenie momentu skončenia pracovného pomeru medzi s'ťažovateľom a žalobkyňou (v uvedenom konaní vystupovali v opačnom procesnom postavení) bolo právoplatne skončené 24. januára 2008,

2. mzdové nároky žalobkyne uplatnené protinávrhom boli vylúčené na samostatné konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. 7 C 81/2008,

3. okresný súd rozhodol vo veci rozsudkom sp. zn. 7 C 81/2008 z 20. apríla 2009 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) tak, že návrh v celosti zamietol a s'ťažovateľovi priznal náhradu trov konania,

4. spis bol odoslaný Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) 30. septembra 2009,

5. krajský súd uznesením sp. zn. 9 Co 341/2009 zo 4. novembra 2010 zrušil rozsudok okresného súdu,

6. spis bol vrátený okresnému súdu 22. novembra 2010, rozhodnutie odvolacieho súdu bolo okresným súdom doručované 10. januára 2011,

7. pojednávanie konané 30. marca 2011, na ktorom prebehol výsluch žalobkyne, bolo odročené bez uvedenia vážneho dôvodu,

8. pojednávanie nariadené na 18. apríl 2011 bolo odročené z dôvodu čerpania dovolenky zákonnej sudkyne,

9. pojednávanie nariadené na 1. jún 2011 bolo zrušené z dôvodu práceneschopnosti zákonnej sudkyne a preložené na 5. september 2011,

10. pojednávania sa uskutočnili 5. septembra 2011, 10. októbra 2011 a 16. novembra 2011,

11. na pojednávaní 5. decembra 2011 bol vo veci vyhlásený rozsudok.

Z uvedeného priebehu doterajšieho konania vyplýva, že konanie v predmetnej veci dosiaľ trvá takmer štyri roky. Z celkovej doby tohto konania nemožno na ťarchu napadnutého okresného súdu započítať obdobie od 30. septembra 2009 do 22. novembra 2010 (14 mesiacov), v ktorom sa spis v tejto veci nachádzal na krajskom súde v dôsledku rozhodovania o odvolaní proti rozsudku okresného súdu podaného žalobkyňou. Ústavný súd však v tejto súvislosti súčasne poznamenáva, že krajský súd zrušil rozhodnutie okresného súdu.

Ústavný súd v súvislosti s namietanými priet'ahmi v konaní okresného súdu vedenom pod sp. zn. 7 C 81/2008 opakovane poukazuje na skutočnosť, že „ojedinelá nečinnosť súdu hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov sama osebe nemusí ešte zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru“ (I. ÚS 42/01, III. ÚS 91/04). Nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy [čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. I. ÚS 46/01, II. ÚS 57/01, I. ÚS 92/03)].

Ústavný súd zistil, že po odrátaní doby, počas ktorej sa súdny spis nachádzal na krajskom súde, napadnuté konanie na okresnom súde prebieha dva a pol roka, pričom okresný súd vo veci už raz meritórne rozhodol rozsudkom z 20. apríla 2009. V čase od 22. novembra 2010 (teda v čase po vrátení spisu z krajského súdu) okresný súd vykonal doručovanie uznesenia krajského súdu zo 4. novembra 2010 účastníkom konania a uskutočnil päť pojednávaní, na ktorých vykonal dokazovanie smerujúce k rozhodnutiu vo veci samej, pričom na pojednávaní 5. decembra 2011 bolo konanie ukončené vyhlásením rozsudku.

Ústavný súd pri svojom rozhodovaní preto prihliadol aj na to, že po doručení sťažnosti ústavnému súdu (8. novembra 2011) a v čase jeho predbežného prerokovania bolo konanie vedené okresným súdom skončené rozsudkom z 5. decembra 2011. Preto v čase

predbežného prerokovania sťažnosti nemohlo dochádzať objektívne k prieťahom v predmetnom konaní zo strany okresného súdu.

Berúc do úvahy uvedené zistenia, ústavný súd rovnako ako predseda okresného súdu v odpovedi na sťažnosť na prieťahy v konaní sp. zn. Spr. 2067/2011 z 11. októbra 2011 nepovažoval postup okresného súdu za taký, ktorý by mohol byť východiskom na vyvodenie záveru o príčinnej súvislosti s možným porušením základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto sťažnosť odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa stratilo opodstatnenie a ústavný súd sa už nimi nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. decembra 2011